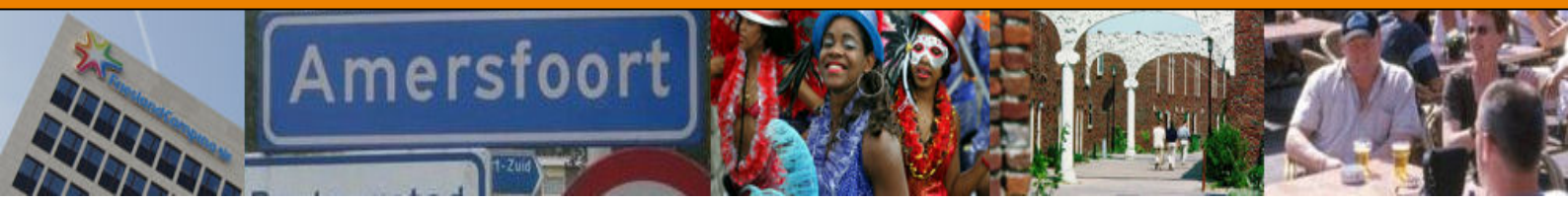
Amersfoort in de Atlas voor Gemeenten 2019

Gemeente Amersfoort
Onderzoek & Statistiek, Ben van de Burgwal
mei 2019

In de Atlas voor Gemeenten 2019 wordt Amersfoort, net als in voorgaande jaren, gekarakteriseerd als een stad met een sterke sociaal-economische positie en met een jonge, hoog opgeleide bevolking. Het is ook een stad waar het prettig wonen is, onder meer dankzij het groene karakter van stad en omgeving, de goede bereikbaarheid en het veilige karakter. Als cultuurstad behoort Amersfoort nog tot de middenmoot, maar de positie is in de afgelopen jaren wel sterk verbeterd.

Amersfoort groeiende stad

De presentatie van de Atlas staat vooral in het teken van lijstjes. Hoe scoren de steden op allerlei terreinen ten opzichte van elkaar? Dit jaar was het thema de groei en krimp van steden.
Sinds 1983 behoort Amersfoort tot de snelst groeiende gemeenten van Nederland met een sterk positief binnenlands migratiesaldo en saldo van natuurlijke aanwas.

De conclusie van de auteurs: de steden die 15 jaar geleden beschikten over een hoogopgeleide en creatieve bevolking zijn sindsdien sneller gegroeid dan steden die dat niet hadden. Daar spelen twee factoren een rol. Een hoogopgeleide, creatieve beroepsbevolking trekt gelijkgestemden aan, maar trekt ook werkgelegenheid en culturele voorzieningen aan. Dit proces werkt natuurlijk ook omgekeerd. Amersfoort is als stad sinds begin jaren tachtig vooral gegroeid, vanwege de groeistadverplichting. Maar zou ook zonder deze opgave veel aantrekkingskracht hebben uitgeoefend op nieuwe bewoners en bedrijven, vanwege de centrale ligging en de hoogopgeleide en creatieve beroepsbevolking.

Woonaantrekkelijkheid Amersfoort: gestegen naar de achtste plaats

Amersfoort steeg op de ranglijst van woonaantrekkelijkheid dit jaar van 11 naar 8. De hoge positie heeft de stad vooral te danken aan de nabijheid van natuurgebieden (plaats 3), de veiligheid (relatief weinig misdrijven), het hoge aandeel koopwoningen, de bereikbaarheid van banen en het culinaire aanbod (zie tabel).

Culturele aanbod verbeterd

De score op woonaantrekkelijkheid wordt mede bepaald door het culturele aanbod, gemeten in het aantal voorstellingen in theaters en poppodia. Daar neemt de stad een gemiddelde positie in, mede vanwege de nabijheid van steden als Utrecht en Amsterdam. Wel zag Amersfoort zijn positie sterk verbeteren in de afgelopen vier jaar: van plek 39 naar plek 25.

Relatief weinig vooroorlogse woningen

Voor het ‘historische karakter’ neemt Amersfoort een matige positie in met een 30ste plaats. Dit betekent niet dat de binnenstad niet wordt gewaardeerd, maar dit komt vooral door de wijze van meten: het percentage vooroorlogse woningen. Dit is relatief laag vanwege de omvangrijke nieuwbouw sinds de jaren tachtig.

Sociaal-economisch: Amersfoort stevig op plek drie

Op de sociaal-economische index blijft Amersfoort op een derde plaats staan, na Haarlemmermeer en Amstelveen. Deze index is gebaseerd op acht indicatoren (zie tabel). De sterke sociaal-economische positie tussen de 50 grootste gemeenten dankt de stad met name aan de lage werkloosheid en de hoge participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt. Daarnaast telt Amersfoort een klein aandeel huishoudens met een laag inkomen of bijstand en een gering aandeel lager opgeleiden. Met het aantal banen in verhouding tot de beroepsbevolking neemt Amersfoort een gemiddelde plaats in.
Ook al is in Amersfoort het aandeel laag opgeleiden gedaald en de participatie van vrouwen gestegen, ten opzichte van andere steden is de relatieve positie iets verslechterd. Andere steden hebben het in dat opzicht dus nog iets beter gedaan.

Hoewel de werkloosheid in Amersfoort laag is (met 3,5% op plaats 6) is er onder de jeugd (15-24 jaar) relatief vaak sprake van werkloosheid: Amersfoort staat met 8,1% op plaats 17.

Positie van Amersfoort (rangorde van hoog of goed naar laag of ongunstig)

	2015	2016	2017	2018	2019
woonaantrekkelijkheid	11	11	9	11	8
- bereikbaarheid banen per auto/OV	14	15	14	16	13
- cultureel aanbod (podiumkunsten per 100	39	34	31	31	25
- culinair aanbod	13	14	13	15	16
- veiligheid o.b.v. aangiften geweld en ver	8	9	9	7	8
- % koopwopningen	12	11	14	14	14
- % vooroorlogse woningen	32	30	30	31	30
- nabijheid natuurgebieden	3	3	3	3	3
- aanwezigheid universiteit	12	12	12	12	12
sociaal-economische index	4	4	4	3	3
- % bijstand (1=laag)	9	7	8	8	8
- % werkloosheid	*	*	3	6	6
- % arbeidsongeschiktheid	23	20	19	18	16
- armoede (% < 105% van minimum)	*	6	6	7	7
- % laag opgeleid	*	9	8	7	12
- participatie van vrouwen	*	3	4	2	5
- banen in % van de beroepsbevolking	24	25	27	28	26
- % zakelijke dienstverlening	*	23	21	9	8
Andere indicatoren					
- aantal inwoners	14	15	15	15	15
- % 65+ (1=meest)	46	46	46	45	-
- % hoog opgeleiden	*	10	11	9	-
- % niet-westerse allochtonen	22	23	24	24	-
- huizenprijzen in euro's per m2 (1=duurst)	11	12	12	11	10

	verslechtering t.o.v. 2018
	verbetering t.o.v. 2018
-	niet gemeten
*	score niet vergelijkbaar

Bron: Atlas voor Gemeenten, 2019

Toelichting rangorde

In de Atlas worden de 50 grootste gemeenten met elkaar vergeleken en op veel indicatoren gerangschikt van een 1e naar een 50ste plaats. Daarbij betekent een eerste plaats in het algemeen dat de betreffende gemeente goed scoort op dat item (bijvoorbeeld veilig, weinig werkloosheid, et cetera). Waar dat niet duidelijk is, duidt een eerste plaats op een hoge score (bijvoorbeeld: veel 65-plussers, een hoge huizenprijs et cetera).

Meer informatie

De hier weergegeven ranglijsten vormen slechts een beperkte selectie uit de Atlas voor Gemeenten. Meer informatie over lijstjes, over de wijze van berekenen en de aanpak van het onderzoek vindt u op www.atlasvoorgemeenten.nl